

EFOP 3.3.6 - 17 - 2017 - 00026

Nógrád Megyei Tudományos Ismeretterjesztő Egyesület

73. Tematika

Tematika címe: **„Egy évszak-egy túra” közvetlen környezetünk természeti viszonyainak megismerése túrák keretében.**

Foglalkozás típusa: verseny, vetélkedő

Ajánlott korosztály: 10-14 éves tanulók (felső tagozat)

Fejlesztési célok:

- tanulók természet iránti érdeklődésének felkeltése
- természettudományos gondolkodásmód megalapozása
- kiemelt szerep a megfigyeléseknek, vizsgálódásoknak, kísérleteknek
- természetben fellelhető információk megszerzése és az információfeldolgozás képességének fejlesztése
- környezettudatos magatartás kialakítása
- Dornyay hagyományápolás

NAT kapcsolódás:

Természetismeret

- A növények életfeltételei
- erdő madarai
- az erdő mint életközösség
- legjellegzetesebb erdőalkotó fáink
- miről mesél a domborzati térkép?
- időjárás, időjárási megfigyelések

EFOP 3.3.6 - 17 - 2017 - 00026

Nógrád Megyei Tudományos Ismeretterjesztő Egyesület

- A Föld bolygó a Föld keringése a Nap körül(évszakok váltakozása)
- A természet erői(hegységképződések)
- hazai tájakon Északi –középhegység szűkebb hazánk Nógrád (Salgótarján és környéke)

Földrajz

- Kőzetlemezek mozgása, hegységképződések
- kőzetek kialakulása, csoportosítása, gazdasági értékük
- Északi-középhegység Nógrád a Karancs vidéke
- Dornay Béla iskolánk névadója , életútjának megismerése hagyomány ápolás
-

SNI tanulók számára vonatkozó felhasználási javaslatok:

- az ismeretanyag feldolgozásnál figyelembe kell venni és csökkenteni kell a tartalom mennyiségét az egyes sajátos nevelési igényű tanulók csoportjaira jellemző tulajdonságok alapján;
- a nevelés és fejlesztés folyamatában a szokásosnál nagyobb mértékű időbeli kiterjesztése lehetséges a tartalmak felhasználásának mérlegelésével;

Alkalom	Óraszám	Téma, fogalmak	Módszerek, tanulási formák	Eszközök
1.	2	Az” Egy évszak-egy túrák” évszakokhoz kapcsolódóan zajlanak. Az őszi és tavaszi túrák versennyel vagy vetélkedővel zárulnak. A téli túra inkább a testneveléshez, mint tantárgyhoz kapcsolódik főleg szánkózás, bobozás, csúszkálás és gyalogtúra formájában valósul meg. Az őszi és tavaszi túrák kapcsolódnak a természetismeret, földrajz egyes témaköreihez de honismereti témákat sőt irodalmi jellegű feladatokat is kapnak a tanulók. A feladatokat mindig a túrára kiválasztott helyszín határozza	A túrán az iskola valamennyi tanulója részt vesz. Csoportmunka:Egy osztály egy csapat .Ez nem kifejezetten csoport hiszen itt legalább húsz fő van együtt, ugyanakkor mindenki munkájára szükség van mindenki lát valamit , ismer, könnyebben megtalálja a természetben vagy esetleg több információja van róla. Még az SNI tanulók is képesek együtt dolgozni a csapattal.	útvonalrajz vagy térkép másolat iránytű (osztályonként, csapatonként egy) előzetes információk a túráról(hová, milyen helyre túrázunk)A/4 lap túrának megfelelő öltözet papír, íróeszközök,filctollak, színesek előre gyűjtött növényi részek(levél, termés)

EFOP 3.3.6 - 17 - 2017 - 00026

Nógrád Megyei Tudományos Ismeretterjesztő Egyesület

Alkalom	Óraszám	Téma, fogalmak	Módszerek, tanulási formák	Eszközök
		<p>meg. Mivel intézményünk névadója Dornay Béla valamennyi túra alkalmával az ő életéből és munkásságából is kerülnek feladatok a programba, ezzel is tisztelgünk névadónk emléke előtt.</p> <p>Első feladat egy három fős szervezői team felállítása. A szervező csapat év elején meghatározza az őszi, téli és tavaszi túra helyszínét legelsőként az őszi túra helyszíne és időpontja kerül rögzítésre. Útvonalterv készül, szükség esetén helyszínbejárás. Második lépésben állomások kijelölése figyelembe véve a korosztályokat ugyanis az állomásokon alsó és felső tagozat vesz részt, ahol korosztályuknak megfelelő feladatokat kapnak és oldanak meg. A feladatok azonos fajsúlyúak de életkoruknak és az iskolai tananyaghoz kapcsolódóak (természetismeret, földrajz, esetleg biológia). A túrát öt vagy hat állomásra, megállóra állítjuk össze, ez függ a túra útvonalától. Minden állomáson az elvégzett feladatért azonos pontot adunk. A pontokat egy előre elkészített menetlevélben vezetik az állomásvezetők, a feladat végrehajtása után bejegyzik a pontokat. Az utolsó állomáson is van feladat, értékelés után bejegyzik a pontokat majd összeszedik a menetlevelet. Ezután összesítik és felállítják a rangsort. Az 5-6. osztály és a 7-8. osztály azonos</p>	<p>A túra során nagyon sok lehetőség nyílik megfigyelni a növényeket élőhelyükön, megvizsgálni őket. Látják hallják a madarakat . Van mód megfigyelni az őszi és a tavaszi erdőt. tavasszal az erdő ébredését meg lehet figyelni, ősszel a színváltozást,- vajon miért van így ?- fel lehet tenni a kérdést , van mód megválaszolni.</p> <p>A túra előtti és utáni feldolgozás pedig frontális osztálymunkában lehetséges vagy rövid élménybeszámoló elkészítése vagy rajzban fel lehet dolgozni vagy PPT készítése.</p>	<p>sport feladatokhoz megfelelő számú eszközök(zsák, kislabda, karika, mérőszalag, farönk, kartonlapok, zsineg) növény és állathatározó</p>

EFOP 3.3.6 - 17 - 2017 - 00026

Nógrád Megyei Tudományos Ismeretterjesztő Egyesület

Alkalom	Óraszám	Téma, fogalmak	Módszerek, tanulási formák	Eszközök
		<p>feladatokat kap. Amikor mindenki teljesítette a túrát értékelünk külön 1-2., 3-4., 5-6., 7-8. évfolyamon. "Legjobb túrázó csapat" oklevelet kap aki a legtöbb pontot gyűjtötte, a második „A túrát teljesítette„ oklevelet kap.</p> <p>Az egyes állomásokon továbbhaladás címén játékos sport feladatokat kapnak a résztvevők pl. zsákba futás, társhordás, rönkhajtás, mocsárjárás, kúszás, célba dobás ez a továbbhaladás feltétele, de nem jár érte pont. Ezt mindenki végre tudja hajtani és nem érzi magát kívülállóknak.</p> <p>A túra előtt a szervezők egy rövid leírást készítenek a túra útvonaláról (útvonalrajz vagy térképmásolat)természeti viszonyairól (növények, állatok, jellegzetes kőzetek, nevezetességek esetleg), megkapják az osztályok Dornyay Béla rövid kivonatos életrajzát. Ezeket az információkat az osztályfőnök és a tanulók a túrát megelőző osztályfőnöki órán áttekintik, elkészítik a túrára menetlevelüket a megadott állomás számra és nevet választanak a csapat részére. A túra végeztével osztályfőnöki órán de csak röviden, és főleg a természetismeret és földrajz órákon történik a kirándulás élményeinek a feldolgozása.</p>		

EFOP 3.3.6 - 17 - 2017 - 00026

Nógrád Megyei Tudományos Ismeretterjesztő Egyesület

Alkalom	Óraszám	Téma, fogalmak	Módszerek, tanulási formák	Eszközök
1.	3	<p>„Mindszent hava” Ősz a Kercsegen <i>(lásd 1. sz. melléklet)</i></p> <p>Előzetes feladatban részletes információ a Kercsegről (növény világról) gyertyán, tölgy, mezei juhar jellemzői, források létrejötte, kialakulása.</p> <p>A Kercseg a tarjányi közkedvelt kiránduló helye. A Ceberna patak völgyében található, gyertyános, tölgyes és mezei juhar fák szegélyezik. A jó ízű Gyopár forrás fakad a közelében. A túránk végállomása. Út közben kell a csoportoknak nyitott szemmel járni, figyelni. Az állomásokon kell számot adni a látottakról és hallottakról.</p> <p>A túrát követően a látottak feldolgozása osztályfőnöki órán, természetismeret órán és földraj órán.</p>	<p>megfigyelés, rendszerezés, általánosítás, ismeretközlés csapat munkában oldják meg a feladatokat a feldolgozás történhet: PPT készítés rajz készítése „ősz erdő „ címmel élménybeszámoló valamilyen tárgy elkészítése termékekből</p>	<p>rajzlap, színesek, filctoll, festék, számítógép, okos telefon papír hurkapálca, ragasztó, fonal, színes papírok, ragasztópisztoly gombostű, tű, buszjegy vagy bérlet</p>
2.	3	<p>„Böjtelő hava ” Eresztvény egy kis csúszkálás a tél vége felé .Ezen a túrán az egészséges életmódra nevelés kerül előtérbe. Ugyanakkor nem elhanyagolhatók az időjárásról és az éghajlatról tanult ismeretek megtapasztalása</p>	<p>egészséges életmódra nevelés, terület elhelyezkedés- időjárás-éghajlat kapcsolata népi időjárás megfigyelések –időjárások csapatmunka <u>lezárásként:</u></p>	<p>szánkó, bob, popsi lapát számítógép rajzlap, színes ceruza, filctoll, festék, csomagoló papír, ragasztó,</p>

EFOP 3.3.6 - 17 - 2017 - 00026

Nógrád Megyei Tudományos Ismeretterjesztő Egyesület

Alkalom	Óraszám	Téma, fogalmak	Módszerek, tanulási formák	Eszközök
		sem. Érdeemes foglalkozni a tél végi népszokásokkal is. A túra utáni osztályfőnöki órán az élmények megosztása.	élménybeszámolók PPT készítés video film esetleg rajz készítése:” Legkedvesebb élményem a túrán! ”	gombostű,számítógép,okos telefon CD lemez buszjegy vagy bérlet
3.	3	„Pünkösd hava” tavaszi barangolás a Medvesen (lásd 2. sz. melléklet) Az időjárás megfigyelése, a természet hogyan változik meg a tavasz beköszöntével? Miért nem egyszerre fakad minden fa lombja? ébredő természettel kapcsolatos versek és prózák gyűjtése állandó és költöző madarak tavaszi napéjgyenlőség mit jelent?A tavasz jeles napjai Mi virít mi serénykedik tavasszal? A túra befejezéseként egy csomagoló papírra feldolgozni a túrán látottakat(rajzok, leírások, élménybeszámolók, fényképek).a feladatok elvégzése osztályfőnöki órákon történik. A feldolgozás történhet még természetismeret órán és földrajz órákon is.	megfigyelés, élménybeszámoló rajz készítés, növénylenyomat készítése fényképekből tabló készítés PPT	buszjegy vagy bérlet rajzlap színesek, filctoll, festék, színes papírok, papír, csomagoló papír számítógép, okos telefon könyvek, növényhatározók

EFOP 3.3.6 - 17 - 2017 - 00026

Nógrád Megyei Tudományos Ismeretterjesztő Egyesület

Óravázlat

Időkeret	Tevékenységek	Célok, feladatok, módszerek	Tartalmi elemek, feladat ajánlások	Eszközök
3 óra <u>5-6.</u> <u>osztály</u>	„ Mindszent Hava” Ősz a Kercsegen akadálytúra , egy csapat egy osztály, feladatokat osztályonként kell megoldani, értékelés a túra végén a Kercseg lapon, élmények , a túra feldolgozása osztályfőnöki , természetismeret, földrajz órákon történik.	természettudományos gondolkodásmód megalapozása,tanulók természetet iránti érdeklődésének felkeltése, <u>feladatok</u> :a táj_természeti viszonyai, növények , állatok, forrás kialakulása, turista jelzések ,tűzrakás szabályai, <u>módszerek</u> :közvetlen tapasztalás, megfigyelés, szóbeli közlés, leírás,Totó,rajz,	túra útvonalán fellelhető növények meghatározása a megadott szempontok alapján, növény és állat határozás, a táj jellegzetes lágyszárú és fás szárú növényi részeinek összetársítása (levél, termés, megszáradt és lepréselt virág)ezen növények megkeresése terepen, felismerése,	turista jelzések gyűjteménye, hegységképződés a Kárpát - medencében— földrajz 8. tankönyv,. kis növény és állathatározó, Nógrád megye Védett természeti értékei könyv, rajzlap, színesek, filctoll, festék, papír, számítógép, CD lemez,
3 óra <u>7-8.</u> <u>osztály</u>		természettudományos gondolkodásmód megalapozása elmélyítése, természeti környezet növény és állatvilág közötti kapcsolat megláttatása, természetudatos magatartás kialakítása <u>feladatok</u> :természeti viszonyok – kialakulás, kőzetek, növénytársulások, cserje és fa közötti különbség, jellegzetes növények(tölgy, gyertyán, juhar,) elegy növények,források kialakulása, turista jelzések,	turista jelzések, jellegzetes növények , cserjék, ősszel érő erdei gyümölcsök felfedezése - mi az a hecsedli?- Karancs (kialakulása, kőzete, Margit kápolna legendája)	

EFOP 3.3.6 - 17 - 2017 - 00026

Nógrád Megyei Tudományos Ismeretterjesztő Egyesület

Időkeret	Tevékenységek	Célok, feladatok, módszerek	Tartalmi elemek, feladat ajánlások	Eszközök
3 óra <u>5-6., 7-8. osztály</u>	„Bőjtelő hava” <u>téli túra Eresztvénybe</u> szánkózás, csúszkálás, gyalogtúra, időjárás megfigyelés Miért követi az őszt a tél?	egészséges életmódra nevelés, időjárás változására hogyan reagálnak a növények és állatok, népi időjóslások, lehet-e ezeknek a jóslásoknak valóságalapjuk? megfigyelés, személyes megtapasztalások, tanári közlés, ötletbörze	időjárás-éghajlat kapcsolata a tanultak felelevenítése, időjárás térkép készítés a területre vonatkoztatva, jeles napok tartalommal való megtöltése, lehet gyűjteni téllel kapcsolatos vers és mondóka gyűjtése, melyek a kedvenc téli elfoglaltságaid. A megélt élmények és megadott feladatok feldolgozás csomagoló papíron osztályonként egy tabló készül, amelyet az iskola galériában ki lehet állítani.	buszjegy vagy bérlet szánkó, bob, fényképezőgép, okos telefon csomagoló papír, filctollak, színesek, festék, ragasztó, gombostű, könyvek, számítógép
3 óra <u>5-6. osztály</u>	„Pünkösdi hava” <u>tavaszi baranqolás a Medvesen</u> Mit hoz az idő, Mi virít? Mi serénykedik? Az osztályok tagjai két csapatot alkotnak, így járják be a Medves fennsíkot közben egy-egy állomáson játékos feladatokat oldanak meg .A feladatok megoldásával megismerik Közép-Európa legnagyobb fennsíkját.	a tanulók megismerjék egy a páratlan szépségű tájat, ismerjék és tudják annak kialakulását, tekintsék meg jellegzetes növényvilágát mindezt egy kellemes túra keretében. az egyes állomás helyeken játékos feladatok keretében ismerik meg a Medves fennsíkot . A túra során fontos szerep jut a megfigyelésnek a személyes megtapasztalásnak, ugyanakkor fontos a tanári vagy a	A Medves nevének eredete A fennsík kialakulása, kőzetanyaga (út közben látni lehet a jellegzetes kőzetet) kiemelkedések a fennsík peremén (várak) növénytársulások a fennsíkon	turista jelzések, természetismeret tankönyv 5-6. osztály (éghajlat, hegységképződések, természetismeret tankönyv 5-6.osztály (Magyarország nagy tájai, Nemzeti Parkok) Nógrád Megye Védett Természeti értékei című könyv számítógép, okos telefon

EFOP 3.3.6 - 17 - 2017 - 00026

Nógrád Megyei Tudományos Ismeretterjesztő Egyesület

Időkeret	Tevékenységek	Célok, feladatok, módszerek	Tartalmi elemek, feladat ajánlások	Eszközök
	<p>elgondolkodnak vajon honnét a név, hogy Medves? Hogyan alakult ki? Milyen kőzet építi fel? Milyen növényekkel találkozhatnak a túra során? Vajon melyik madár hangját ismerik fel?</p>	<p>helyet jól ismerő szakember magyarázata</p>		<p>papír, színesek, filctoll, növény és állathatározó rajzlap, zsírkréta,</p>
<p>3 óra <u>7-8. osztály</u></p>	<p>Mikor köszönt be hivatalosan a tavasz hazánkba? Mi az a tavaszi napéjegyenlőség? Mi az oka az évszakok váltakozásának? magyarázzák meg ? Tavaszi jeles napjai, Mely természeti jelenségek kapcsolódnak ezekhez a napokhoz? Mit tudnak a vulkanizmusról a vulkánok működéséről? Mi jellemzi a vulkanikus kőzeteket? A Bazalt milyen kőzet?Hogyan alakult ki. mi jellemzi?Mi az a horzsakő? Nógrád-Novohrád Geopark (rövid ismertető a geoparkokról) Hogyan kapcsolható össze a geopark és a Medves fennsík?</p>	<p>A tanulók ismerjék meg Közép-Európa legnagyobb fennsíkját. Gyalogtúra és akadályverseny keretében ismerkedjenek annak kialakulásával, jellegzetes kőzetanyagával. Mélyítsék el ismereteiket a hegységképződésekről, Tapasztalják meg a helyszínen a belső és külső erők munkáját. Ismerkedjenek a táj jellegzetes növény és állatvilágával. Kapjanak képet a Nógrád-Novohrád Geoparkról annak jelentőségéről, a táj és az itt élők életében ez mit jelent?</p>	<p>Évszakok kialakulása, tavasz kezdete az É féltéken vulkáni működés, vulkánok kialakulása, működésük vulkáni kőzetek (bazalt, horzsakő) hegységképződések növénytársulások, jellegzetes növények a Medvesen Geoparkok létrejötte, Nógrád-Novohrád Geopark létrejötte (szakember szóbeli közlése) Medves nevének eredete játékos feladatok</p>	<p>Földrajz tankönyv 8. osztály (Magyarország nagy tájai, Nemzeti Parkok Magyarországon) Földrajz 7. osztály- lemez tektonika hegységképződések, vulkanizmus, Nógrád Megye Védett Természeti értékei könyv, kőzet minták, növényhatározó, távcső, papír, csomagoló papír, színesek, filctoll, festék, ragasztó, színes papírok, fényképezőgép, okos telefon, számítógép,</p>

EFOP 3.3.6 - 17 - 2017 - 00026

Nógrád Megyei Tudományos Ismeretterjesztő Egyesület

EFOP 3.3.6 - 17 - 2017 - 00026

Nógrád Megyei Tudományos Ismeretterjesztő Egyesület

1. sz. melléklet

1. Állomás

Első feladat: Dornyay Béla életéből egy TOTO-t állítottunk össze.

Figyelmesen olvassátok el, majd karikázzátok be a helyes válaszokat.

Minden jó válasz egy pontot ér!

Összesen elérhető: 14 pont

2. Állomás

A természetben mindennek meg van a maga ideje. Nincs kapkodás, kényelmeskedés mindkettő végzetes lenne. Mint valami pontos óramű forog az esztendő. Az időjárás és az élővilág változásai pedig mutatják az idő múlását.

A ti életetek is hónapról hónapra másként zajlik, ahogyan váltakoznak az évszakok.

- Mely évszakok váltják egymást egy év során?(**1 pont**)
- Miben különböznek az évszakok? (**2 pont**)
- Ha figyelmesen körbe néztek, akkor mi mindennel tudnátok bemutatni milyen az ősz, legalább **négy dolgot** keressetek, lehet több is. Minden jó válasz 1 pont (**4pont**) ha többet is találtok vagy tudtok mutatni 1-1 pont pluszban.

Hónapmondóka (részlet)

- Szeptember gyümölcshezó.
- Október borozó.
- November tél elő.

Mit jelentenek ezek a népi bölcsességek? (**3 pont**)

Összesen elérhető: 10 pont

EFOP 3.3.6 - 17 - 2017 - 00026

Nógrád Megyei Tudományos Ismeretterjesztő Egyesület

1. sz. állomáshoz

Dornyay Béla - életrajz

(1887-1965)

Keszthelyen született 1887.március 25-én. A magyar múzeumügy a turista és honismereti mozgalom kiemelkedő alakja. Tanulmányait Tatán, Vácot és Keszthelyen végezte. A rózsahegy, tatai és a salgótarjáni múzeum alapítója. 1940-ig több gimnáziumban tanított (Rózsahegy, Veszprém, Tata, Magyaróvár, Salgótarján.

Salgótarján első középiskolájának alapító tanára. 1940-ben a keszthelyi Balaton Múzeum vezetésével bízták meg. Itt működött nyugalomba vonulásáig.

Számos útikalauz szerzője, ezek közül legismertebb a „Bakony” és a „Balaton és környéke”. Több mint négyszáz könyvet, tanulmányt, cikket írt, ezeknek majdnem a fele a Balatonnal és vidékével foglalkozik. A” Salgótarjáni könyvek” megindításával a két világháború között megalapozta Salgótarján történeti irodalmát. Honismertető képeslapsorozata 35 számot ért meg. A lapok kisebb része fénykép többségük rajz, amelyet Ő és barátja Fayl Frigyes készítettek. Az 1929-ben megjelent Salgótarján és a Karancs –Medves vidék kalaizának 1942-es kibővített pótlását már nem sikerült kiadatnia. Dornyay Béla Salgótarján helytörténeti irodalmát 67 tanulmánnyal gazdagította. 1932-ben kezdeményezője volt a Balassi Bálint Irodalmi és Művészeti Társaság salgótarjáni létrehozásának.

Örök szerelme a Balaton volt, de rajongója volt a Karancsnak, Salgótarján vidékének. Tevékenyen működött közre a salgói menedékház 1935-ös létrehozásában. A turistaház az ő nevét vette fel halála évében.

1964-ben Salgótarján vendégül látta Dornyay Bélát, aki Salgó megásását és rekonstrukcióját tervezgette.

1965.április 25-én. hunyt el Budapesten. Tartalmas élete, példája utat mutat, egyik kedves jelmondatának szavaival élve arra, hogy miként juthatunk el a”**honismerttel a honszeretethez**”.

Salgótarjánban nevét viseli a megyei múzeum, 1997-ben a Forgách Antal úti iskola vette fel nevét és egy tájfutó sportegyesület is viseli nevét.

EFOP 3.3.6 - 17 - 2017 - 00026

Nógrád Megyei Tudományos Ismeretterjesztő Egyesület

TOTÓ

Dornyay Béla élete és munkássága

1. Mikor és hol született Dornyay Béla?

- 1. Keszthely 1887. 03.25
- 2. Budapest 1965.04.05.
- X. Rózsahegy 1887.03.25.

2. Mi volt a foglalkozása?

- 1. természettudós
- 2. tanár, muzeológus
- X. őslénykutató

3. Hány múzeumot alapított?

- 1. egyet
- 2. ötöt
- X. hármat

4. Ebben a városban alapította a város első középiskoláját.

- 1. Rózsahegy
- 2. Salgótarján
- X. Keszthely

5. Haláláig ennek a múzeumnak volt igazgatója.

- 1. Keszthely- Balaton Múzeum
- 2. Budapest – Természettudományi Múzeum
- X. Keszthely – Helikon Múzeum (Festetics kastély)

6. Hány tanulmányt, könyvet és cikket írt?

- 1. Egyet sem
- 2. Több mint 400 könyvet, tanulmányt, cikket
- X. Egy tucat könyvet, néhány tanulmányt és cikket írt

7. Ezzel alapozta meg a két világháború között Salgótarján történeti irodalmát.

- 1. Salgótarjáni könyvek
- 2. Honismereti tájékoztató füzetek
- X. Salgótarján története képekben

8. Ki volt az a híres tanár társa, kivel számtalan rajtot készítettek? Őt kérte meg könyvei illusztrálására.

- 1. Dr. Szabó János
- 2. Szóllósy Károly
- X. Fayl Frigyes

EFOP 3.3.6 - 17 - 2017 - 00026

Nógrád Megyei Tudományos Ismeretterjesztő Egyesület

9. Salgótarjáni múzeum gyűjteményében megtalálható ez a rajzos nyilvántartó – milyen címet visel?

1. Salgótarján és környéke régészeti lelőhelyeinek leleteinek és egyéb muzeális tárgyainak nyilvántartása
2. Honismertető képeslapsorozat
3. Rózsahegy és környékének földtani viszonyai

10. Salgótarjában élő egyik tanítványa aki sokat tett és tesz is jelenleg Salgótarján és környékének természeti szépségének megóvásáért, megismertetéséért. Több újságcikk, könyv, képeslap szerzője.

1. Dr. Fancsik János
2. Varga Ferenc
- X. Márton Ferenc

11. Melyik könyvet írta Dornyay Béla?

1. Salgótarján és a Karancs – Medves vidék kalauza
2. Haladó gondolkodású pedagógusok Nógrádban 1919-1945
- X. Portrék Nógrád megye XIX és XX. sz. történetéből

12. Hol található mellszobra Salgótarjában?

1. József Attila Művelődési ház előtti téren
2. Városháza Pantheonjában
- X. Madách Imre gimnázium aulájában

13. Egyetemi tanulmányait a Budapesti Tudomány és Műegyetemen végezte természettudományi szakon. Neves tanára volt egyik híres természettudósunk, Balaton kutató. Ki Ő?

1. Balogh János
2. Szentgyörgyi Albert
- X Lóczy Lajos

13+1. A város egyik általános iskolája ebben az évben vette fel nevét.

1. 2000-ben
2. 1997-ben
3. 1994-ben

EFOP 3.3.6 - 17 - 2017 - 00026

Nógrád Megyei Tudományos Ismeretterjesztő Egyesület

TOTÓ

Dornyay Béla élete és munkássága

Megoldások

1. Keszthely 1887.03.25. (1)	8. Fayl Frigyes (X)
2. tanár, muzeológus (2)	9. Honismertető képeslapsorozat (2)
3. három (X)	10. Dr. Fancsik János (1)
4. Rózsahegy (1)	11. Salgótarján és a Karancs –Medves vidék részletes kalauza (1)
5. Keszthely – Balaton Múzeum (1)	12. Városháza Pantheonja (2)
6. Több mint 400 könyvet, cikket ,tanulmányt írt (2)	13. Lóczy János (X)
7.” Salgótarjáni könyvek” (1)	13+1. 1997 (2)

EFOP 3.3.6 - 17 - 2017 - 00026

Nógrád Megyei Tudományos Ismeretterjesztő Egyesület

3. állomás

A lapon a környezet jellegzetes növényeinek virágát, levelét, termését látjátok.

- Párosítsátok össze a virágot, levelet és a termést. Nevezzétek meg a növényeket!(13pont)
- Nézzetek szét a környéken hol található ilyen növény? Keressetek ilyen növényeket!(3 pont)

Minden jó válasz egy pontot ér!

Összesen: 16 pont érhető el

4. állomás

A borítékban egy táj képének darabjai találhatók meg. Rakjátok össze! Nevezzétek meg a tájat és meséljétek róla! (A borítékban lévő kép vagy a Karancs vagy a Kercseg lapos képét ábrázolja).

Összesen : 6 pont érhető el

5. állomás

Elérkeztetek a túra végéhez a **Kercseg – laposra**.

Felettünk magasodik a **Karancs** tömege. Néhány kifejezést gyűjtöttünk össze vele kapcsolatban.

Vajon miért illik reá ez a néhány jegy, magyarázzátok meg!

Jegyek:

- Palóc Olimposz
- Margit kápolna
- Lakkolit(rejtett vulkán)
- Andezit

Minden jó válasz **két pontot** ér. Plusz pontok is szerezhetők, **max: 3 pont**

Összesen : 8 pont érhető el

EFOP 3.3.6 - 17 - 2017 - 00026

Nógrád Megyei Tudományos Ismeretterjesztő Egyesület

2. sz. melléklet

1. állomás – 5-6 és 7-8. osztály

Zagyva forrás vidéke

- Keressétek meg a térképen a Zagyva folyót!
- Hová szállítja a vizét?
- Mit tudtok a Zagyva folyóról?

Turista jelzések

- Az út során milyen turista jelzésekkel találkoztok!
- Jegyezzétek fel!
- Mit jelentenek ezek a jelzések? Az utolsó állomáson kell erről beszámolni.

Út közben figyelmesek legyetek!

Elérhető pontszám:6 pont

2. állomás – 5-6 és 7-8. osztály

Az alábbi földrajzi neveket a Karancs – Medves turista térképéről gyűjtöttük.

- Mit gondoltok, honét származnak ezek a nevek?
- Válasszátok ki a legjobban tetszőt , találjatok ki egy rövid történetet arról, hogy miért nevezték így el ezeket a tájakat, völgyeket, bérceket?
- Tatár-árok
- Sipka- szoros
- Boszorkánykő
- Mese-völgy
- Pénz-gödör
- Stázsa-hegy
- Szilvaskő
- Kercseg

Amíg a feladatot oldjátok, készítetek 1 db nyársbotot csapatonként!

Gyűjtsetek rózsét!

Továbbhaladás zsákba futás!

Elérhető pontszám:5 pont

EFOP 3.3.6 - 17 - 2017 - 00026

Nógrád Megyei Tudományos Ismeretterjesztő Egyesület

3. állomás – 5-6 és 7-8. osztály

Tűzrakás

Túrázás során nem mindig van kijelölt szabadtéri tűzrakó hely. Ha nincs tűzgyújtási tilalom és megfelelő a hely tűzrakáshoz, akkor Ti hogyan készítenétek nyársaláshoz vagy ételkészítéshez tűzrakó helyet?

- Hol lehet erdei túrák során tüzet gyújtani?(1pont)
- Hogyan kell tüzet gyújtani?(1pont)
- Milyen kellékeket kell összegyűjteni a tűzrakáshoz?
Gyűjtsétek össze! (3pont)
- Rakjátok össze a tűzrakó helyet!(1pont)

Korábban nyársbotot készítettetek.

- Mire használható a nyársbot?(1pont)
- Milyen egyszerű ételeket ismertek, amelyek túrázás alkalmával elkészíthetők? Kettőt nevezetek meg!(2pont)

Elérhető pontszám:9 pont

4. állomás– 5-6 és 7-8. osztály

Egy kis matematika! Hány lába....?

1. Erdőszélén sütkérezik egy kőrákason négy zöld gyík, tőlük nem messze egy fán dolgozik egy tarka harkály, fa mögül figyelik őket két róka kölyök.

Hány lábuk van összesen?

2. A fennsíkon sétálva láttunk kettő nappali pávaszemet, majd tovább haladva kettő galacsinhajtó bogárra lettünk figyelmesek, az erdő széléhez érve két mókus játszott a fán.

Hány lábuk van összesen?

3.A tisztáson pihenve a közeli fán két szarka hangosan kiabál, a fa mellett lévő bokron egy keresztes pók szövi hálóját ebben a hálóban rövid időn belül fennakad egy légy, a közeli erdő szélén a fákon négy mókus vidáman játszik.

Hány lábuk van összesen?

Elérhető pontszám:10 pont

EFOP 3.3.6 - 17 - 2017 - 00026

Nógrád Megyei Tudományos Ismeretterjesztő Egyesület

5. állomás -5-6. osztály

A Medves fennsíkon túráztok. Ez Közép – Európa legnagyobb fennsíkja, kisebb része Magyarországhoz tartozik, nagyobb része Szlovákiához. A Nógrád- Novohrád határokon átívelő Geopark része.

Idézzétek fel iskolai tanulmányaitokat, amit a hegységképződésekről és a vulkanizmusról tanultatok!

- Hogyan alakult ki a Medves és környéke?(**1pont**)
- Milyen kőzet építi fel?(**1pont**)
- Hogyan keletkezett ez a kőzet?(**1pont**)

Az itt látható kőzetek közül válasszátok ki az itt leginkább előforduló kőzetet.

- Nevezzétek meg! Egy –két tulajdonságát említsétek meg!(**3pont**)

Elérhető pontszám: 6 pont

5. állomás -7-8. osztály

Turista utakon

A Medves fennsíkon túráztok. Ez Közép – Európa legnagyobb fennsíkja, kisebb része Magyarországhoz tartozik, nagyobb része Szlovákiához. A Nógrád- Novohrád határokon átívelő Geopark része.

Dornyay Béla nagy természetjáró volt. Szívesen kirándult a környéken, útjairól feljegyzéseket készített.

Olyan turista útvonalakat olvashattok, amelyeken gyalogolva számos geológiai érdekességben gyönyörködhetnek.

Egyet válasszátok ki. Mit tudtok róla?Meséljete ! Maximum 5 perc áll rendelkezésre.

- Salgótarján- Tatár –árok- Salgó puszta- Salgó vára – Boszorkánykő
- Eresztvény –Petőfi sétány –Losonczi Anna pihenő és forrás – Kőpark
- Eresztvény – Petőfi sétány – Somoskő vár
- Salgóbánya- Zagyva forrás vidéke – Medves fennsík
- Rónabánya – Szilvaskő –Medves fennsík – Salgó vára

Elérhető pontszám: 6 pont